

δαν νὰ ἐπωφεληθοῦν τοῦ τραυματισμοῦ γιὰ νὰ μὲ προλάθουν. Σὲ λίγο οἱ Μπόερς παραδούσθηκαν, μὰ δὲν θρήκαμε ἀπάνω τους οὔτε ἔνα διαμάντι. "Οσο γιὰ μένα, ποὺ ἡ πληγὴ μου ήταν ἀρκετά θαρειά, μὲ μετέφεραν σ' ενα νοσοκομεῖο.

"Ἐξη μῆνες ἀργότερα — ἡ εἰρήνη εἶχε ύπογραφή πειά κι' ἔγω ειχα συνέλθει απὸ τὸ τραύμα μου — ξαναφτάνα στὴν κλεισούρα τοῦ Ιηγαδιοῦ τοῦ Δράκου.

"Ἐνας Κάφρος μὲ συνώδευε, κρατώντας ἔνα σκοινὶ μὲ θηλείες, φτιαγμένο ἐπιτήνες γι αὐτὴ τὴν ἐπικίνδυνη ἔξερευνησι.

Εἶχα δέσει γερά τὸ σκοινὶ μου σ' ἔνα θράχο, στὴν κορυφὴ τοῦ γκρεμοῦ, δταν ἔξαφνα, σὲ δυὸ θημάτων ἀποστασὶ εἶδα δεμένο ἀπὸ ἔνα δέντρο ἐν' ἄλλο σκοινὶ.

— Καποιος ἤρθε πρὶν ἀπὸ μένα! Ξεφώνισα. Καποιος ἀπὸ τοὺς καταραμένους συντρόφους μου!... Μὰ θὰ λογαριαστοῦμε ἔγκαίρως! Εύτυχῶς που φτάνω ἀπάνω στὴν ὥρα.

Μεθυσμένος ἀπὸ λύσσα, ξαναμένος ἀπὸ τὴν ίδεα μιᾶς πάλης ἑκεὶ κάτω στὸ θάθος τῆς ἀσύσσου, βεβαιώθηκα ἀν τὸ μπράουνιγκ μου ήταν γεμάτο καὶ, ἀρπάζοντας τὸ σκοινὶ, ἀρχισα νὰ κατεβαίνω μὲ ἀλιγγιώδη ταχύτητα.

Ιαθώς κατέβαινα, δὲν ξεκολλοῦσα τὰ μάτια μου ἀπὲ τὸν ἔχθρο, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ σκοινὶ του, που ὠστόσο δὲν τὸ ἔθλεπα νὰ σαλεύῃ καθόλου.

Μὰ τὸ σκοινὶ αὐτὸ δὲν ἔφτανε σὲ μεγάλο θάθος, σ' ἔξηντα μόλις μέτρα.

Ἐκεῖ ήταν κομμένο... Ηρόσεξα συγχρόνως ὅτι αὐτὸ τὸ σκοινὶ που μὲ εἶχε ἀναστατώσει ἀνόητα, ήταν παληὸ, σχεδὸν σαπισμένο κι' ἐπὶ πλέον ὅτι ἡ ἀκρη του εἶχε κοπῆ σ' ἔνα μυτερὸ θράχο που προεξεῖχε ἀπ' τὸ τοίχωμα...

Κατάλαβα τί εἶχε συμβῆ: 'Αφοῦ ἔκανε τὸ κόλπο του δ «κλέφτης» μου, θέλησε νὰ ξανανέψη, μὰ, καθώς τὸ σκοινὶ τεντώθηκε μὲ τὸ θάρος τοῦ σώματός του, χτύπησε στον κοφτερὸ θράχο καὶ κόπηκε...

Δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ ἀμφιθολία δτι θὰ εὕρισκα τὸ κορμί του ἔκει κάτω, φαγωμένο ἀπὸ τὰ ποντίκια.

Προσπάθησα νὰ χαμογελάσω σαρκαστικά, μὰ φοβόμουνα τώρα... Μὲ εἶχε πλημμυρήσει μιὰ ἀγωνία που μεγάλωνε ὅσο προχωροῦσα θαύματερα στὸ κρύο σκοτάδι του καταραμένου πηγαδιοῦ.

'Η δυνάμεις μου σωνόντουσαν... Πόσα λεπτὰ εἶχαν περάσει ἀπὸ τὴν στιγμὴ που ἀρχισα τὴν κατάβασί μου; 'Ολόγυρά μου ἀπλωνόντουσαν τώρα τὰ σκοτάδια, ἡ μαύρη νύχτα τῆς ἀσύσσου... Εἶχα τὴν συναίσθησι πῶς εἶχα παραπλανηθῆ, πῶς εἶχα χαθῆ για πάντα μέσα στὰ θάθη τῆς γῆς...

"Υψωσα τὰ μάτια μου πρὸς τὴν ἡμέρα πρὸς τὸ φῶς... Μὰ ἀνατρίχιασα κ' ἡ τρίχες μου ἀνωρέθω θηκαν ἀπὸ φρικη...

Σκοταδὶ ἀπλωνόταν κι' ἀπὸ πάνω μου... Τὰ ἄστρα ἔλαμπαν ψηλά καὶ ξεχώριζε δ Σταυρὸς τοῦ Νότου...

Κι' ἀντικρύζοντας αὐτὸν τὸν οὐρανὸ τοῦ κατακλυσμοῦ, λιποιψύχησα καὶ μὲ κυρίευσε ἔνας ἀπὸ ἔκεινους τοὺς πανικούς που φτάνουν γιὰ νὰ καταστρέψουν σὲ μιὰ στιγμὴ τὰ πάντα...

* * *

Μὰ μιὰ ἀνάμνησι μὲ συγκράτησε τὴν στιγμὴ που ἦμουν ἔτοιμος νὰ παρατήσω τὸ σκοινὶ καὶ νὰ κατρακυλήσω στὸ κενό. Θυμήθηκα μιὰ κατάβασί μου στὰ μεταλλεῖα τοῦ 'Ανζέν, σ' ἔνα πηγάδι πολὺ θαθ, ἀπ' ὅπου θλέπει καὶ κανεὶς τὸ στρατό μέρα μερά με σημέρι! Αὐτὸ εἶνα φαινόμενο ὅπτικό, πολὺ γνωστό, που δὲν ἔχει τίποτε τὸ τρομαχτικό... Τὸ ίδιο λοιπὸν συνέβαινε καὶ τώρα...

Ξανάκανα λοιπὸν κουράγιο, μὰ ἡ ἀνησυχία μου δὲν εἶχε ἐλαττωθῆ καθόλου. Τίποτε ἔξ αλλου δὲν ἀνήγγελλε τὸ τέλος τῆς ἀσύσσου...

—"Ηταν τάχα μακριὰ ἀκόμα;

Μήπως τὸ σκοινὶ μου θὰ κοβότανε κι' αὐτό;

—"Ἐνα ξαφνικὸ τρίξιμό του μ' ἔκανε νὰ παγώσω δλόκληρο...

Ἐτοιμάστηκα νὰ σκαρφαλώσω πάλι ἀπάνω, μὰ τὴν ίδια στιγμὴ τὰ πόδια μου ἀγγιξαν τὴ γῆ...

Εἶχα φτάσει...

—"Αναψα ἀμέσως τὸ ἡλεκτρικὸ μου

φανάρι κι' ἀπόμεινα μὲ τὰ πόδια μου καρφωμένα στὸ χῶμα, θαμπιωμένος, μαγνητισμένος...

Μπροστά μου, ἐπάνω στὸν γυμνὸ θράχο, ἔνα θαυμάσιο τριανταφύλλενιο φῶς σπινθηρούσιο, ἔλαμπε γεμάτο φωτείς!

—"Ησαν τὰ διαμάντια, τὰ διαμάντια!

—"Επεσα γονατιστός, καὶ γέμισα τὶς τοέπες μου μὲ τὰ πόλυτιμα κρύσταλλα.

Είχα τελειώσει πειά, δταν ἔνας ἀδύνατος ἥχος, κάτι που ἐμοιαζε μὲ στεναγμὸ μ' ἔκανε νὰ πεταχτῶ ἐπάνω...

Φωτίζοντας γύρω μὲ τὸ λαμπτήρα μου εἶδα μιὰ σέλλα ἀναποδογυρισμένη καὶ πιὸ πέρα, σωριασμένο πλάϊ στὸ τοίχωμα, ἔνα μεγάλο σκελετό, τὸ σκελετό τοῦ ἀλόγου τοῦ Μπόερς...

Ἄυτὸ τὸ τέρας τῆς Ἀποκαλύψεως που φαινόταν νὰ μὲ κυττάζῃ μὲ τὸ ἀδειανά του μάτια, μὲ τρόμαζε...

Μοῦ θύμισε στὸν περίφημο πίνακα τοῦ Χολμάπιν, τὸ «Μακάβριο χορό», που τὸν εἶχα δῆ σὲ κάποιο μουσεῖο...

—"Εἶνε ὅμοιο! ψιθύρισα. Ἐντελῶς ὅμοιο... Τὸ "Άλογο τοῦ Θανάτου"...

Μὰ δὲν εἶχα ἀποτελείωσει ἀκόμα τὴ φράσι μου, δταν ὁ Θάνατος ὁ ἴδιος πάρουσιαστηκε μπροστά μου... ἔτσι δπως τὸν παριστάνουν, μὰ χωρὶς τὰ δρέπανο καὶ τὸ σάβεα...

Κ' ἦταν ἔνα πρᾶγμα φανταστικό, τρομαχτικό, που μὲ πάγωσε μέχρι μυελοῦ στέων!

—"Ω! αὐτὸ τὸ φάντασμα, αὐτὴ ἡ σκιὰ ἀνθρώπου, που ἀκουγα τὰ κόκκαλά του νὰ τρίζουν κάτω ἀπ' τὴν ξερὴ ἐπιδερμίδα του...

Μπορεῖ κανεὶς ὅσο θέλει νὰ μὴ πιστεύῃ στὰ φαντάσματα, μὰ ἔγω τὴ στιγμὴ ἔκεινη πίστεψα!...

Κι' ἔξαφνα, τὸ φάντασμα ὥρμησε ἀπάνω μου... Κλονίστηκα, μὲ τὰ μάτια ἀναποδογυρισμένα ἀπὸ φρίκη...

—"Ενοιωσα μιὰ θρωμερὴ ἀνάσα νὰ μὲ χτυπαη στὰ μούτρα, καὶ δόντια νὰ χωνωταὶ στὸ λαμπό μου...

Αὐτὴ ἡ δαγκωματιὰ μ' ἔσωσε... Μ' ἔκανε νὰ καταλάβω ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ φαντάσματος, ἀλλὰ περὶ ζωντανοῦ ἀνθρώπου...

Καταλαβαίνετε... μαντεύετε ποιὸ ἦταν τὸ φάντασμα...

—"Ναι, τοῦ ἀπάντησα. Ἡταν δ ἄλλος, δ παληὸς σου σύντροφος που σὲ εἶχε πρόλα-σει.

—"Αὐτὸς δ ἴδιος... Βρισκόταν ἔκει κάτω δειομάδες δλόκληρες, μῆνες ἵσως... Εἶχε καταθροχήσει τὸ ἄλογο, μὰ ἀπὸ τότε που σωθῆκε πέθαινε τῆς πείνας.

Σημειώστε ὅτι δλ' αὐτὰ τὰ καταλάβαινα μ' ἔναν τρόπο πολὺ συκεχυμένο, μὰ αὐτὸ ἦταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ καθησυχάσω...

Μὲ μιὰ σπρωξιὰ ἔρριξα κάτω τὸν ἄλλον που δὲν μπορούσε νὰ σταθῇ στὰ πόδια του...

—"Επειτα ἀρπαξα τὸ σκοινὶ καὶ, συγκεντρώνοντας δλες μου τὶς δυνάμεις, ἀρχισα ν' ἀνεβαίνω... "Ολη μου ἡ κούρασις μου εἶχε φύγει ώς ἐκ θαύματος... Εἶχα φτερά στοὺς ὥμους καὶ τὴ μυρωδιὰ τοῦ θανάτου στὰ πόδια μου...

—"Α! δταν ἔφτασα τέλος ψηλὰ κι' ἀνάσανα καθαρὸ ἀέρα... Πόσο τὸ στῆθος μου φούσκωσε!...

—"Κι' δ ἄλλος; τὸν ρωτήσαμε. Τὸν ἀφησες ἔκει κάτω, μέσα σ' αὐτὸν τὸν τάφο;

—"Οχι... Λίγο ύστερότερα, θοηθούμενος ἀπὸ τὸν Κάφρο, τὸν ἔγγαλα ἔξω. Μὰ ἦταν ἀργὰ πειά... Πέθανε μόλις ἀντίκρυσε τὸν ἥλιο..."

ΓΚΑΓΙΑΡ

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΑΚΙΑ

— Τὸ πιὸ ύγιεινὸ μέρος τοῦ κόσμου εἶνε ἡ δυτικὴ περιφέρεια τῆς Αύστραλίας.

— Οἱ Ίρλανδοὶ αὐτοκτονοῦσι σπανιώτατα, ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἄλλους λαούς.

— Ο καρκίνος προέρχεται συνήθως ἀπὸ μεγάλες στενοχώριες.

— Τὰ καλύτερα ξυράφια τῶν Κινέζων κατασκευάζονται ἀπό.. παληὴ πέταλα.

— Μεταξὺ 15.000 ἀνθρώπων μόνον ἔνας φτάνει σὲ ἡλικία ἔκατο χρόνων.

«...Μακρὰ λοιπὸν σωματικὴ καὶ πνευματικὴ ἀσκησὶς τῆς νεότητος θὰ εἶνε ἡ ἀφετηρία τῆς νέας δργανώσεως τῆς νεολαίας».

I. ΜΕΤΑΞΑΣ

('Απὸ δηλώσεις του τῆς 16ης Σεπτεμβρίου)